

HÍRADÓ

könyvtári

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XXXIV. ÉVFOLYAM

11. SZÁM

1990. NOVEMBER

Szerkesztőbizottság

Tverdota Miklósné *elnök*
Katsányi Sándor *felelős szerkesztő*
Aknay Tibor, Bardócz Antalné
Csoma Mihályné, Havas Katalin
Varró Istvánné, Weisz Sándorné

Felelős kiadó: Kiss Jenő főigazgató

Megjelenik havonta

Ára: 10.- Ft

Előfizetési díj egy évre 120.- Ft

Készült a FSZEK sokszorosítójában

Táskaszám

90/388

Eng. szám: III/UHB/30/1981

ISSN 0139-1917

VÁLTOZUNK? – TEHÁT LESZÜNK

Megrögzött optimista vagyok. Nem csak azért, mert ilyenek születtem, hanem mert krízishelyzetekben tudatosan növelem derűlátosomat. Igyekszem a rosszat mellőzve a kevés jó segítségével úrrá lenni a helyzetben, megtalálni az esetleg szokatlan, de a kilábaláshoz szükséges reális lehetőségeket.

Mindezek ellenére a közelmúltban szabad időm nagy részét meditálással töltöttem: milyen lesz a holnap könyvtára? Mi történik, ha bejön a fenyegető rém, az ismét beigért költségvetés csökkentés? És akkor tényleg csak saját magunkra számíthatunk? Ó, micsoda kérdések! Természetesen megmaradunk. Sőt, tovább lépünk, fejlődünk, megújulunk – rögeszmésen mondogatom magamnak.

* * *

A közelmúltban két olyan szakmai rendezvényen vettem részt, amelyeknek témája a továbbélésért eredményesen küzdő, a megváltozott viszonyokhoz alkalmazkodó könyvtár volt. Mind a két alkalommal megerősödött bennem, hogy nem sopánkodni kell, hanem cselekedni, és a céltudatos alkalmazkodás nem a szakma feladását, hanem annak megmentését jelenti. Ezért úgy gondoltam, hogy benyomásaimból a rendezvényeken jelen nem lévők okulására néhányat itt közlések.

A Közkönyvtári tagozat október 18-án Szentesen a városi könyvtár szervezésében "Elárult vagy elárult könyvtár" címen a vállalkozó könyvtárakról rendezett konferenciát. A rendezvény célja a közös gondolkodás megindítása volt a szakma jövője érdekében, a nehézségek megvitatása és beszámoló a megindult kezdeményezésekről. Az érdeklődés messze meghaladta az előre feltételezettet: a várt 40-50 résztvevő helyett 190-en gyűltünk össze.

A nap egyáltalán nem hurrá hangulatban indult. Beköszöntő beszédében M a j t é - n y i n é, a Szentesi Városi Könyvtár igazgatója még azt a nem költőinek szánt kérdést is körüljárta: vajon közülünk kinek, hol, milyen beosztásban lesz állása, sőt lesz-e egyáltalán? Na ezt azért mégsem kellett volna - súgtam szomszédomnak.

Az előre felkért hozzászólók, előadók már viszont bizakodóbb hangot ütöttek meg, hiszen sikeres kezdeményezésekről szóltak.

A s z a r v a s i könyvtárosok megcsappant költségvetésük ellensúlyozására alapítványt hoztak létre. Igazgatójuk ismertette az alapítvány létrehozásának módját, körülményeit; szólt arról is, hogy ez mennyi időt, energiát és ami fő, mennyi lelkesedést és célratörő erőszakosságot kívánt. A m ó r i a k egy fénymásoló segítségével lopták be magukat városuk lakóinak szívébe.

Több helytörténeti fehér foltot számoltak fel, amelyekből kiadványokat állítottak össze és adták ki. Többjüket újsághirdetések felvételével gazdagították.

A g y ö n g y ö s i igazgató szerint "nem lehet hagyni, hogy fenntartóink élni tudjanak nélkülünk! Sok olvasnivalóval láttam el a tanácselnököt - mondta, és valamennyiből csak egyet szűrhetett le: segíteni kell a könyvtárat.

A rendezvény házigazdái, a s z e n - t e s i könyvtárosok a szakmánktól nem idegen, és többszörösen hasznos vállalkozásukkal rukkoltak ki. Könyvtárukon belül könyvesboltot és antikváriumot nyitottak. Az antikváriumot ráadásul saját (nem könyvtári, hanem egyéni) tőke befektetésével. A szakemberi üzletvezetés érdekében két könyvtáros a könyvesbolti eladói tanfolyamot is elvégezte. A könyvtár saját boltja segítségével beszerzése egy részét nagykereskedelmi áron vásárolja. A közvetlen anyagi nyereségen túl igen jó az a lehetőség is, hogy a kölcsönzésben éppen hiányzó könyvet esetleg megvásárolhatja az olvasó, és ennek az ellentéte sem elhanyagolható, ugyanis minden betérő vásárló egyben potenciális könyvtárhasználó is.

A vállalkozások mellett a konferencián a hangsúlyozott másik lehetőség a közéleti könyvtárosi magatartás volt. Sajnos, a nap fő szónoka, K u l i n F e r e n c (a Parlament Művelődési bizottságának elnöke) nem tudott olyan állami garanciákról beszélni, amelyek megnyugtatók lettek volna könyvtáraink jövőjét illetően.

* * *

Mintha csak a szentesi konferencia folytatása lett volna - tépelődéseim szemszögéből - november 7-én M a u r i c e B. L i n e n a k a Library Association elnökének előadása, amely az angol könyvtárak új gazdasági érdekeltségű irányításáról szólt. "Ez egy álruhába öltöztetett magyar"- gondoltam többször is, miközben hallgattam.

A Vaslady hatalomra jutása idején az angol könyvtárak hasonló helyzetbe jutottak, mint amilyenbe most mi kerültünk. Sőt, mi több, a társadalmi kép is igen ismerős. Cél: minél többet privatizálni. Bizonytalan az általános helyzet, nő az infláció. A nyomtatott publikációk száma megkétszereződött. Ezek mellé felsorakoztak az audiovizuális dokumentumok. Számuk elérte az írásos termékekét. Természetesen a könyvtárak költségvetése nem követte sem az inflációt, sem a kiadványok növekedését. Mit lehet tenni? - merült fel a kérdés.

A költségvetés 70%-a az alkalmazottak bérére ment el. Sokak szemében a legegyszerűbb megoldásnak a dolgozók egy részének elbocsátása látszott. De L i n e úrnak nem. Ő mást akart, az emberekben rejtőző lehetőségek felől közelített a feladathoz. Azonnal

egyértettem vele. Az e m b e r k ö z - p o n t ú v e z e t é s csodákra képes, messze nagyobb eredményeket tud elérni, mint a feladatközpontú - hiszem régóta.

A másik fontos kiindulási pontja az adott helyzet, a piacorientált világ volt. Tehát a könyvtáraknak is piaci körülmények között kell működniük, ehhez m a r k e - t i n g s z e m l é l e t ű könyvtárosokra van szükség, és olyan szolgáltatásokra, amelyek az új igényekre épülnek, a 30 évvel ezelőttiekre nincs vevő. A könyvtárakban is el kell érni az érték és a pénz cseréjét. A feladat megoldásának az új igényekhez mért információ szolgáltatás kialakítása látszott, és természetesen az, hogy az ingyenes szolgáltatásoknak azt a részét, amellyel az információt kérő pénzzel mérhető értéket termel, pénzessé kellett tenni. Line úr óva intett a kapkodástól. Az új szolgáltatások bevezetése előtt alapos piackutatást javasolt, és munkafolyamat elemzéseket, hogy a ki nem használt kapacitásokra biztosan lehessen telepíteni az új feladatokat.

Összességében sem volt könnyű az angol könyvtárügyet az új követelményekhez igazítani, de a legnehezebb feladatnak a könyvtárosi szemléletmód megváltoztatása bizonyult - vallotta be.

Tudni kell, hogy az alapvető magatartás-változás csak hosszú tanulási folyamat eredménye lehet. De érdemes kitartani, mert - mint mondta - az angol könyvtárosok nem csak pénzt tanultak meg keresni, hanem a pénzt cserébe a réginél magasabb színvonalú szolgáltatásokat nyújtani is.

Hazafelé menet több variációban mondogattam: az angol könyvtáraknak nem ártott költségvetésük csökkenése, a könyvtárosokat erőfeszítésre készítette, és nem csak életben maradtak, hanem szakmailag megújultak.

Hiszek, hinni akarok Line úrnak. Optimista vagyok.

Tverdota Miklósné

Levélben fordult K i s s J e n ő főigazgató Budapest ö n k o r m á n y - z a t i k é p v i s e l ő i h e z és D e m s z k y G á b o r főpolgármesterhez. Felhívta figyelmüket arra a fontos szerepre, melyet a FSZEK a főváros életében betölt.

A szerződés tervezetének első változatát az SZB vitatta meg. Őt oldalon foglalta össze a módosító indítványait s javasolta a főigazgatóságnak a tervezet átdolgozását, mielőtt az szélesebb körű megvitatásra került. (Az új tervezet már tartalmazott a korábbi javaslatokból is néhányat, pl. azt, hogy tudományos munkakörbe sorolva 5 nap pótszabadság illeti meg a kerületi könyvtárak olvasószolgálatában dolgozó valamennyi felsőfokú végzettségű munkatársat, emelkedett a munkaruhák térítési díja stb.). Ezt az új tervezetet az SZB - összegyűjtve és számba véve az azzal kapcsolatos javaslatokat - ismét megtárgyalta. Ennek során természetesen figyelembe vette az IT-nek az intézmény vezetésével egyeztetett javaslatait is. /Konzultáltunk a TDDSZ helyi szervezetének a vezetőivel valamint a KKDSZ jogtanácsosával is/.

A viszonylag sok javaslat részletes megtárgyalása, a főigazgatóság képviselőivel folytatott olykor hosszas vita, alkudozás /egyes kérdésekben többszöri szavazás/ miatt is a BT két napon tárgyalta a kollektív szerződést. Az első napon állást foglalt azzal a kezdeményezéssel kapcsolatban is, hogy a bérmegtakarításból /13. havi fizetés + 10% kiosztása után/ megmaradt összegből nyugdíjas kollégáink valamint a GYES-en lévők kapjanak szociális segélyt.

A kollektív szerződéssel kapcsolatos kérdések közül - e sorok írásakor - egyetlen maradt nyitott: Az a javaslat, hogy a hagyományostól eltérő munkarendben dolgozók 3 havonként kapjanak még egy szabadnapot. Ez az esti órákban rendszeresen dolgozók részére - a korábban javasolt műszakpótlék helyett - jelentett volna kedvezményt. A javaslatot az intézmény vezetősége nem fogadta el, s mérlegelve az ellene szóló érveket is a BT szótöbbséggel fenntartotta, míg más kérdésekben engedett vagy kompromisszumos, vagy új megoldásokat fogadott el.

Összességében elmondhatjuk, hogy az Intézményi Tanácsban elfogadott változásokon túl a bizalmi testületnek viszonylag csak kisebb (a munkavállalók érdekének kedvező) módosításokat sikerült elérni a kollektív szerződésben. Nem sikerült az átszervezés címen felmondásra kerülő dolgozóknak a kötelező 2 hónapos felmondási időn túl további kedvezményeket elérni. Kisebbségi érdekeiket csak ajánlásként fogalmazza meg a KSz a felmondás alatt lévők elhelyezését az esetleges üres álláshelyekre.

Arató Antal

SEGÉLYÜGYI ALBIZOTTSÁG

A FSZEK Szakszervezeti Bizottsága és a könyvtár vezetősége, a romló életszínvonal következményeivel számolva, lehetőségei sze-

rint megemelte az 1990-ben segélyezésre fordítható pénzösszeget. Ennek következtében ez évben november közepéig 147 fő kaphatott szakszervezeti illetve vállalati segélyt, összesen 210 000.- Ft.-ot.

A segélyben részesültek foglalkozási szerinti megoszlása a következő: nyugdíjas 60, nagycsaládos 11, egyedülálló anya 15, gyecs, gyed, 5, egyéb 57 fő.

A KKDSZ információs lapjában, az Érd és Érték-ben felhívás jelent meg arról, hogy lehetőség van korlátozott számban beiskolázási segély igénylésére, melyet alapszervezetünk támogatása nélkül is lehetett kérni. Az albizottságunkhoz érkezett, 19 db segélykérelmet továbbítottuk Vadász János KKDSZ elnök részére, aki a segélyek pozitív elbírálásáról értesítette alapszervezetünket.

Felhívjuk a tisztelt szakszervezeti bizalmiakat a következőkre: Fokozottan kérésük figyelemmel a segélyezésre rászorulókat. A segély ügye a bizalmiaknál dől el. A bizalmi felelős az adatok valódiságáért. Bizottságunk az adatok és a kérelem alapján (fontos az is, mióta dolgozik a könyvtárban) dönt a segély összegéről.

Kerek Veronika
T. T. elnöke

ÜDÜLTETÉS

Könyvtárunk idén is megújította a Velencei-tónál bérelt nyaralót. Gazdasági nehézségeink miatt az intézmény nem tudott többet fizetni, mint a megelőző években tette, ezért szakszervezetünk sietett segítségére és a különbözetet (30 ezer Ft.-ot) kifizette. Így sikerült az idei nyáron 19 családnak biztosítani a kikapcsolódást, pihenést. Itt hívom fel kedves kollégáim figyelmét, hogy a velencei üdülőbe, mivel vállalati üdültetésről van szó, nem csak szakszervezeti tagok jelentkezhetnek!

A KKDSZ-től (1990. november 14-ig) 18 db házaspáros, 1 db családos és 2 db egyéni beutalót kaptunk. Ezek közül 9 db gyógybeutaló, ami idős, nyugdíjas kollégáinknak nagy örömet jelentett.

Egy családnak külföldi beutalót is tudtunk szerezni. 15 gyermek Balatonakalán, 1 gyermek Sátoraljaújhelyen nyaralt. A KKDSZ az összes gyermekbeutaló igényünket kielégítette.

Ezúttal köszönöm a KKDSZ munkatársainak, Németh Imrénének és Vadasz Jánosnak a korrekt és segítőkész támogatását.

A Fővárosi Tanács által üzemeltetett királyréti üdülőbe 4, Visegrádra 2 személy részére kaptunk üdülési lehetőséget.

A szakszervezeti és a tanácsi beutalók arányát tekintve a tanácsi beutalók száma igen alacsony, reméljük a jövőben sikerül ezen javítani.

Összességében 110 személyt sikerült üdültetnünk.

Vass Éva
üdülési felelős

EGY AJÁNLÓBIBLIOGRÁFIA – ÉS AMI MÖGÖTTE VAN

Kéziratban elkészült Kühl Zsuzsa ajánlóbibliográfiája, a Szellemi inycfalatok - könyvtári szakkönyv című, mely munkának az különös ismertetőjele, hogy sem a könyvtárosok, sem az olvasók nem fogják megismerni, kézhez venni. Mi van a dolog hátterében?

A nyomozás számai 1988-ig vezetnek vissza. Témánk szempontjából igen fontos évről számít a FSZEK életében. Ez volt - ha lehet mondani - a családi könyvtárak diadalának éve. /Boldog békeidők, mikor kollektívánkat még csak a "családi vagy nem családi" vita osztotta meg ...! Ebben az időben a korábbi elkeseredett viták már nyugvópontra jutottak, a kedélyek lehiggadtak, a kételkedők meggyőzettek, a vállalkozó kedvűek vállalkoztak. Szinte nemes versengés indult meg, ki tudja ötletesebben, újszerűbben, frappánsabban családiassítani állományát, a lelkesen segítő dekorációs és propaganda háttértevékenységre támaszkodva. A hónapról hónapra megszervezett szakmai bemutatókon csodáltuk, kritizáltuk, irigyeltük egymás leleményességét vagy ügyetlenségét. Ugyanebben az évben családi könyvtári tanfolyamot is szerveztünk, az országban elsőként, minden érdeklődő köztársaságának, az év vége felé, 1988 októberében pedig jó hangulatú, tartalmas családi könyvtári konferencia foglalta össze eddigi tudásunkat, tapasztalatainkat, a Pest megyei köztársaság közös rendezésében.

Azért idézem ezeket az eseményeket, mert a szóban forgó ajánlóbibliográfia szükségessége is ekkortájt, ezekhez kapcsolódva kezdett megérlelődni. Úgy tűnt, jó lenne valami segítség a vállalkozó kedvű könyvtárosoknak, egy "kvázi-törzssanyagjegyzék" az állománycsoportok kialakításához, az állomány egészének vagy egy részének témacsoportokba sorolásához. Egy ilyen összeállítás - gondoltuk -, vörös fonalként segítené mind a könyvtárost, mind a használókat az eligazodásban, tájékozódásban.

Az ajánlóbibliográfia megszületését egy másik szálra is visszavezethetjük, mégpedig a bibliográfiai tevékenység általános fellendüléséhez a FSZEK hálózatában. 1988-89-ben röplapbibliográfiák egész sora készült el, melyek gyorsan, rugalmasan, tömören igyekeztek felhívni a figyelmet egy-egy aktuális, kiemelt kérdéskörre.

S hogy meglegyen a "népmesei hármastívum", még egy tényező járult hozzá az ajánlóbibliográfia elkészültéhez. Ugyancsak 1988-ban, az akkori HFO részéről, tervbe vették a könyvek házhoz szállítási tevékenységének színesebbé tételét. Ezért kezdeményezési pályázatot nyújtottunk be nagy mennyiségű hangzó dokumentum és lejátszó berendezés beszerzésére. A házhoz szállítás ilyen kibővítésével egyidejűleg terveztük - a hangzó

anyagot és a hagyományos könyvolvasmányokat egyaránt tartalmazó - kótetkatalógus összeállítását, melynek segítségével a házhoz kötött olvasó/használó kényelmesen kiválaszthatja, kijelölgetheti az őt érdeklő műveket.

Végül is ez a több oldalról megfogalmazódó igény találkozott Kühl Zsuzsa személyes indíttatású vállalkozásával, melynek eredményeként létrejött a több mint 1400 tértelt tartalmazó, ügyesen csoportosított, intelligensen annotált ajánlóbibliográfia.

Am az életben ritkán találkoznak össze a szándékok és lehetőségek: a családi könyvtárak ügye a felbolydult FSZEK átalakulási, demokratizálódási valamint viszonylagos létbizonytalansági viharaiiban meglehetősen háttérbe szorult; a bibliográfiai tevékenység a hálózatban - talán a bíráló hangok, talán a gazdasági nehézségek miatt is - abbamaradt, de legalább is alábbhagyott. A HFO szép elképzelése a pályázat elutasításával /valamint a HFO megszűnésével/ szertefoszlott.

Kühl Zsuzsa elszántságának "gyümölcse" tehát öncélúvá, egyéni hobbi kielégítését szolgáló erőfeszítéssé vált volna?

"Esetleges az összeállítás, csak az UK 3 évének anyagára támaszkodik, egyébként is, az ilyen típusú olvasmányokat nem kell ajánlani, ezeket mindenki megtalálja magától is" - véli ma a szakértő. Valóban, a könyveknek csak töredékét tartalmazza az összeállítás, hiszen a j a n l ó bibliográfiáról van szó, mely ízelítőt ad az egész kínálatból /"cseppben a tenger"/. Egyébként az ún. magától értetődő műveket - az előszó tanúsága szerint - nem is válogatta be a tételek közé a szerző, inkább azokat, melyek értékesek, érdekesek, de nincsenek annyira a köztudatban. Ide kívánkozik még egy megjegyzés: Kamarás István kutatásaiból régóta tudjuk, hogy az emberek olvasmányélményei "alakzatokat" alkotnak, tehát, a tetszést keltett, konkrét művekhez mint támpontokhoz, hozzá tudjuk rendelni a további hasonló jellegű olvasmányokat. Az ajánlóbibliográfiát mint alapot tehát a könyvtáros öntevékenyen tudja tovább bővíteni.

"Praktikus összeállítás, hasznos lenne könyvtárosnak és olvasónak egyaránt, de nincs pénz kiadni, megjelentetni" - hangzik a végső, sajnálatos döntés. Hát akkor legalább használjuk ki, amit kínál nekünk. A kézirat bárki számára hozzáférhető Sándor Ottóné szakreferens szobájában. Meríteni lehet belőle ötletet, mintát. Éljük vele!

És még valamit. Ezért a több mint egy éven át tartó, minden szabadidőt felemésztő, önként vállalt és rendkívüli alaposággal elvégzett munkáért Kühl Zsuzsa Alkotó Ifjúság emléklapot és pénzjutalmat kapott, továbbá a kézirat egy példányát belső hasznosításra a könyvtár megvásárolta. Köszönjük!

Második rész

- K.E.: Vannak-e szerinted a szociológiai osztály fejlődésében jól elkülöníthető szakaszok?
- H.M.: Azt hiszem, ezeket a szakaszokat az osztályvezetők, igazgatók és aligazgatók személyéhez lehet kapcsolni. Hont Márta aligazgatása és Remete László osztályvezetése alatt az osztály minden támogatást megkapott. Ebben a korszakban túlságosan is extenzívek voltunk. Ekkor kezdődtek el a később akadémiai díjas magyar szociológiatörténeti bibliográfia munkálatai, recenziókatalógus készült, sorozatokat indítottunk. Pl. a TIT szociológiai előadásaihoz szakirodalmi segédanyagok, gyorsbibliográfiák készültek. Az aktuális társadalmi kérdésekre érzékenyen reagálva magyar és idegennyelvű anyagot egyaránt felölelő nagyobb témabibliográfiái sorozatot indítottunk. /Pl. családszociológia vagy deviancia témában/. Remete Lászlónak rengeteg jó ötlete volt. A baj már akkor is az volt, hogy az osztálynak a lehetőségei szűkösebbek voltak az ő szárnyaló fantáziájánál.
- K.E.: Erre a korszakra én is jól emlékszem, hiszen 1976-tól itt gyakornokoskodtam, és mellette lettem könyvtáros. A következő éveket viszont már nem tudtam veletek átvészeln.
- H.M.: Hát igen. A következő szakaszt Sz. Kiss Csaba aligazgató neve fémjelzi. Az ő nevével sok minden összeforrott ebben a könyvtárban, most csak a gépesítés minden áron való ránkényszerítését említeném. Erre akkor még nem voltak meg a feltételek. Ez alapjaiban megváltoztatta az osztály életét. Most tudjuk csak igazán felmérni, milyen nagy volt a tájékozatlanság és bizonytalanság a software és a hardware vásárlás és alkalmazás tekintetében egyaránt. Ekkor vette meg végül a könyvtár azt a bizonyos Floppymat típusú gépet, aminek az örökségét még tavalyi munkánkban is nyögtük, és amelynek egyetlen haszna az volt, hogy az akkori rendszerszervezőnk jókat tudott sakkozni a gyermekével.
- K.E.: Először hallom, hogy ez a gép ilyen bonyolult műveletekre is képes volt.
- H.M.: Sajnos, az akkori rendszerszervezőnek, akit egyébként nagyon kedveltem, halvány fogalma sem volt arról, hogy hogyan kell egy gépesített információszolgáltatást megszervezni. Az is igaz, hogy neki szociológusi diplomája volt.
- K.E.: Ha már a számítógépesítésnél tartunk, hadd kérdezzem meg, hogy – jóllehet egész személyiségedre az aktivitás és a progresszív gondolkodás a jellemző –, mégis miként tudtál megbarátkozni a gépesítés gondolatával, és főleg gyakorlatával pályád harminc-valahányadik évében?
- H.M.: Örömmel! Jóllehet van bennem egy nagy adag stressz a gépekkel szemben. Azt hiszem, hogy ezt a férfiak ültetik el bennünk, akik százezer éve hülyének néznek minket. És ott kezdődik, amikor az ember hatéves kislány kiveszi a kalapácsot a kezéből, és azt mondja – hagyd anyu, inkább én verem be azt a szöveget! A gépre visszatérve, eleinte inkább a "kályhától indultam el", de hozzászoktattam magam és örült öröm volt, amikor végre sikerült vele bánni.
- K.E.: Hogyan látod az osztály jelenlegi helyzetét?
- H.M.: Ez nagyon kritikus időszak. Nagyon váltunk, még akkor is, ha egy darabig arra a 4 órára naponta visszajárunk ügyelni. Most kettéválik a tevékenységünk. Az egyik oldalon magas szintű profik lehetünk az információfeldolgozásban és -szolgáltatásban. Vesztünk viszont a másik oldalon – az olvasókkal való foglalkozásban. Az biztos, hogy a jelenlegi körülmények között a kettő együtt nem megy tovább. Vagy-vagy.
- K.E.: Az osztályról elsőnek, már megalapításakor felvettek a Magyar Szociológiai Társaságba. Hogy lehet az, hogy egy nem szociológus végzettségűt beajánlottak a tagok közé?
- H.M.: Annak idején az volt a véleményem, hogy Magyarországon nem lesz igazi demokrácia, amíg nem lesz mozgásszerű egyesület, cigányszervezet és -újság, és szociológiai társaság. Különös módon akkortájt a legnagyobb ellenállás az utóbbival szemben mutatkozott. Amikor felkértek a tagságra, azt hittem, hogy ez kiváló fórum lesz arra, hogy propagáljam a könyvtárat, megismerkedjem szociológusokkal, információkhoz jussak, és ez hasznára lesz a munkámnak. De sajnos a napi munka mellett egyre kevesebb időm jutott a társasági életre.

Karbach Erika

Folytatjuk.

ÚJ SZOLGÁLTATÁS KELENFÖLDÖN

Végre teljesült olvasók és könyvtárosok régi vágya; a könyvesbolti és utcai árusítással szinte egy időben könyvtárunk polcain is megjelentek az új, friss kiadványok.

1989. őszén először még kísérletként vezettük be az u.n. "ÚJDONSÁG" könyvek kölcsönzését, amely egyre népszerűbbé vált olvasóink körében, ezért véglegessé tettük.

A friss beszerzés érdekében rendszeresen látogatjuk a könyvesboltokat, az utcai árusító pavilonokat. Van egy "törzs" könyvesboltunk és utcai bizományosunk, ahol állandóan félreteszik számunkra az új kiadványokat. Természetesen megvásároljuk a nagy reklámot kapott, a televízióból, rádióból, napilapokból ismert, várhatóan keresett könyveket is. Így az újdonságaink között megtalálható:

- lektűr, aktuális politikai lektűr
- krimi,
- memoár irodalom
- szerelmes, erotikus regények /válogatva/
- életmóddal, népi gyógyászattal kapcsolatos művek
- humoros, satírikus írások, viccgűjtemény
- szépségápolás, divat, kézimunka, lakberendezés könyvei
- stb.

Újdonságainkat meg kell különböztetni egyéb kölcsönözhető köteteinktől, ezért a könyveket és a könyvkártyát

PIROS SZÍNŰ "ÚJDONSÁG"

felirattal látjuk el, és egy külön polcon helyezük el, ahol feltüntetjük a kölcsönzés módját, amely a következő:

1 OLVASÓ egy HÉTRE 1 db KÖNYVET kölcsönözhet.

Ha egy hét után nem hozza vissza, akkor minden megkezdett hét után 5 Ft KÉSEDELMI DÍJAT fizet. /Persze a késedelmi díjból még nem gazdagodtunk meg. Szeptember óta kb. 900 Ft jött össze./ Az a tapasztalatunk, hogy kölcsönzőink gyorsan olvasnak és sietnek cserélni. Nem egy olvasónk van - főleg a nyugdíjasok köréből - aki két - három naponta jön könyvet kölcsönözni.

Mivel véleményünk szerint a hagyományos beszerzési gyakorlat szerint vásárolt könyvek kb. a megjelenéstől számított 3 hónap múlva kerülhetnek az olvasókhoz, így az ÚJDONSÁG 3 hónapig ÚJDONSÁG.

Dátumbélyegző kerül a könyvre és az ún. újdonságkatalógusra, melyet saját magunk számára készítünk.

Három hónap múlva az újdonság lekerül a polcáról, megszűnik ÚJDONSÁG lenni, a katalóguscédulák végleges helyükre kerülnek.

Kölcsönzéskor a hangzóanyagok kölcsönzéséhez hasonlóan járunk el. Az olvasójegy hátoldalára rávezetjük a napi dátumot - nem a lejárat dátumát és a tasakot piros színű csíkkal látjuk el.

A napi 60-70 piros színcsík jelzi, hogy olvasóink megszerették új szolgálatásunkat.

Hetente kb. 5000 Ft-ot vásárolunk el, /szeptember végéig ezer kötetet/ de mivel - e kölcsönzési forma népszerűsége nő, valószínűleg növelni kell az összeget.

Eddigi tapasztalataink azt mutatják, hogy érdemes volt bevezetni a kölcsönzésnek ezt az új formáját. A növekvő könyvárak mellett, szűkös anyagi lehetőségeink ellenére reméljük, hogy az újdonság varázsa megtartja régi olvasóinkat és újakat is toboroz.

Müller Pálné

MEGHÖKKENTŐ MESE

... arról, hogy egy könyv hogyan találja meg az őt áhító olvasót

Az Olvasónak szüksége van egy bizonyos könyvre. Elmegy tehát "A" könyvtárba, ahonnan rendszeresen kölcsönöz. A könyvet a polcon nem találja, de megkeresi a céduláját a katalógusban, kiírja a főbb adatokat és megkéri a könyvtárost, hogy segítsen megtalálni a kérdéses könyvet. A könyvtáros nem találja - a raktárba sincs: "Sajnos nem tudom adni, nincs meg!" - és ezzel a maga részéről lezártnak tekintí a kérdést.

Az Olvasó elmegy kérésével a kerületben működő "B" könyvtárba. A könyv itt sincs meg, de visszaküldik "A" könyvtárba, hiszen ott elvben megvan a könyv, és különben is ott íratkozott be az Olvasó.

A kör bezárult, a könyv nincs, hiszen a tájékozatlan Olvasó nem tudja /vagy csak nem jut eszébe hirtelen?/, hogy a FSZEK-ben létezik az ún. könyvtárközi kölcsönzés és létezik egy ún. KESZ, melynek szolgálatát

sait a hálózat könyvtárai ilyen esetekben is igénybe vehetik. Ezért csalódottan és könyv nélkül távozik. Eszébe jut viszont, hogy Barátja a FSZEK-ben dolgozik. Megkéri őt, adjon tanácsot, hogyan juthatna "a" könyvhöz. A Barát telefonál a KESZ-be, a könyv ott megvan, másnap szállítanak úgyis "B" könyvtárba, odaviszik, fáradjon érte oda az Olvasó.

A KESZ-ből oda is szállították /"B" könyvtárba/ a könyvet, melyet az olvasó ott is megkaphatott volna, hiszen olvasójegye a hálózat valamennyi könyvtárba érvényes. A könyv így megtalálta volna az utána áhító Olvasót. Eddig tartana a mese, ám!!! A könyvtári bürokrácia szellemei nem így gondolták, hiszen rendnek kell lenni. A kért művet átirányították abba a könyvtár-

ba /"A" könyvtár/, ahová az olvasó eredetileg beiratkozott, majd őt is könyv után küldték. Világos, akinek kell a könyv, járjon utána! A könyv így végre "A" könyvtárban elérte az őt áhító Olvasót. Eddig a mese.

A Barát elgondolkodik: valóban a könyvtár a legdemokratikusabb intézmény? Egyúttal csodálkozik, bár nem idegen tőle az ilyen kérdés, mivel nem először fordul elő hasonló, hogy tényleg ilyen "magas" a mi könyvtárainkban az olvasószolgálat színvonala? Miért nem használják az olvasók érdekében a hálózat adta lehetőségeket? Hiszen a hálózatba tartozásnak ez is lényeges eleme. Vagy egyszerűen talán tényleg mese lesz az ilyen meg-hökkentő eset?

Kerekes Pálné

KRECCS

Lehuppantam a taxisofőr melletti ülésre. Az Akkor Még Olcsó?! Benzin ütemesen robbanogott a motorban, a kocsí Már Akkor Sem Olcsó Kilométereken keresztül repített távoli célom felé. A sofőr szófukar kedvében volt, az utat figyelte. A CB-je viszont megállás nélkül cserfellt:

"Gyerekek, sürgősen kocsí kell a Fórumhoz!... Kreccs!... Fiúk, hol lehet ilyenkor szájvizet kapni?... Kreccs!... Kocsit kérek Mátyásföldre!... Kreccs!... Józsikám, farolj már oda a Kisrablóhoz, és nézd meg, hogy van-e pacal?... Kreccs!... Figyelem! A pasaréti téri templom elé 25 kocsit rendeltek egy esküvőhöz!... Kreccs!... Gyerekek! Egy órája keringek a Terézvárosban! Valami Lóbányai Hermann lovasszobrát keresem! Állítólag most állították fel az évfordulóra! Hol a ...ában lehet?... Kreccs!... Nincs valakinek egy reptéri menetrendje?... Kreccs!..."

Egészen fellelkesültem. Izgalmamban még a taxióra görcsös figyelésével is felhagytam. Micsoda információözönt kezelnek ezek a taxisok kovakő, öngyújtó és kézikönyvtár nélkül! Úgy látszik, a rádió lehetőségei nemcsak a telefonénál, de a számítógépénél is jobbak. A taxisok sokágú személyes kapcsolatba kerültek a rádió segítségével, amit arra használnak, amire akarnak. Egész nap a városban kószálnak, talán vannak köztük, akik soha nem is találkoztak egymással, mégis olyanok, mint egy összeforrott faluközösség.

Na persze a könyvtárosok lehetőségeit sem kell lebecsülni. Ha szükséges, nyugodtan leülhetünk a telefon mellé, és szép komótosan végigtárcsázhatjuk a város összes könyvtárát. Amit a taxisok három perc alatt elintéznek, nekünk se kerülne többre három

hétnél, - ha lenne vér a pucánkban, és türelmesen várnánk a bűgő hangra.

Idáig jutottam töprengéseimben, mikor újra megszólalt a CB. Időközben azonban furcsa változás történt. Mintha mások és másról beszéltek volna:

"Kati vagyok a 7-esből! Sürgősen kellene nekünk egy gimnáziumi osztályra való facér Antigoné!... Kreccs!... Lányok! A 48-asból beszéllek! A sarki gyógyszertárban nepáli fogyasztótea érkezett! Kinek vegyek? ... Kreccs!... Ki tud kölcsönadni egy Dali albumot? Csak egy hétre kellene!... Kreccs! ... Lányok! Itt van a kezembe édesanyám suhantott lőcstésztajának a receptje! Tudjátok, aminek az esküvőn olyan nagy sikere volt! Diktálok!... Kreccs!... Figyelem! A taxisok szakszervezetének képviselője vagyok! Szeretném bejelenteni, hogy a jövő hét végén köszönettel átvennék néhány tonna Új Magyar Lexikont barrikádmagasítás céljából!... Kreccs!... Icu vagyok a 20-asból! Itt topog egy olvasónk, aki arra kíváncsi, hogy hanyadik Minamoto-sógun volt Jorimoto? Aki tud, segítsen!... Kreccs!..."

- Uram, megérkeztünk!

Erős rángatásra ébredtem. A taxis próbált lelket verni belém. Riadtan körülnéztem. Tekintetem a taxiórára tévedt - és hirtelen valami nagy nyugalom szállt meg. A sokat látott ember flegmájával nyújtottam át a sofőrnek a pénztárcámat, majd lecsatoltam a karórámat. Borraival gyanánt néhány papírzsebkendőt adtam neki.

Szerencsére ingem-gatyám még megmaradt. Holnap szükségem lesz rájuk. Mindenképpen be kell mennem a könyvtárba, hogy ne vára-koztassam meg a KESZ-gyalogost. Talán a telefont is megjavítják a szerelők. Csudajó lesz.

Tamásik Tibor

„Rákosi elvtárs 60. születésnapjára” avagy „...ha nem kérnek meg, úgy is megnéztem volna”

A minap került elő a XI. kerületi főkönyvtár elődjének tekinthető, a volt Szörény utcai 3. sz. fiókkönyvtár emlékkönyve. Az olvasók-látogatók írásait a különböző évfordulókra rendezett könyvkiállítás inspirálta. Az 1952-53-ból származó kilencvenkét bejegyzés a kor "egydimenziós" világgképének hű tükré - és megdöbbentő dokumentuma.

Első válogatásunk témája, a nagy vezér születésnapja. /A szövegeket betűhíven közöljük./

* * *

Rákosi elvtárs 60 születése napjának alkalmával rendezett könyvkiállításnál a könyvek között különösen egy könyv "Az öt-éves tervünk, a béke terv" című könyv ragadta meg a figyelmemet, ami jellemző is, mert Rákosi elvtárs nélkül nincs öt éves terv, és nincs béketerv.

Bp 1952 III. 3 K.M.

Már amikor beléptem az ajton szemembe ötlött a külsőleg igen izletes, dekorációs kiállítás. Az elrendezésről már az első percben is láttam, hogy Rákosi elvtárs 60 éves születés napjára készült. Ezt azért írtam, mert az első percben hatással volt rám, és ha nem kérnek meg úgy is megnéztem volna.

A kiállítás igen tartalmas, egyik oldalon Rákosi elvtárs munkái másik oldalon a munka gyümölcsei a 3 éves ter és az 5 éves terv ami ő nélküle lehetetlen lenne.

Ez mind hatással volt rám, de azt hiszem, ha az "előre a béke győzelméért" felirat helyett szorosabban Rákosi elvtársra vonatkozna, még hatásosabb lenne

Bp 1952 III 2 F.E.

Mikor ma beléptem a könyvtárba, kellemes meglepetés ért, Rákosi Elvtárs 60 ik születésnapjára nagyon szép kiállítást rendezett a könyvtár vezetősége könyvekből és közepen Rákosi Elvtárs szobrával a látvány úgy meg fogot hogy nem fogom elfelejteni soha

1952 III 5 R.J.

Kellemessen meglepett a kiállítás nivóssága, nagyon örültem, hogy a könyvek java reszet már olvastam köszönhetjük ezt is a mi nepi demokraciának, és szeretett vezérünknek Rákosi Mátyásnak. III 11.

R. Mné

Rákosi elvtársunk 60.-ik születésnapjára rendezett könyv kiállítást igen szépnek találom, az elvtársak nagyon helyesen válogatták össze Rákosi elvtárs műveit, amellyel igyekeznek az itt megforduló dolgozokban, az ifjúságban Rákosi elvtárs életét még jobban ismertetni. Rákosi elvtárs mondása, - melyet jelmondatban kifüggesztettek - még fokozottabb harcra az ellenség ellen, elvi szilárdságra ösztönöz bennünket. További ilyen lelkes, harcos jó munkát kívánok az Elvtársaknak, amilyen lelkesedéssel ezt a kiállítást megrendezték. Szabadság

Bp. 192. III/5. I.Jné az
Alkatrészjav. Váll.
dolgozója

Közreadja:

Kelemen Tamás

EZ TÖRTÉNT

KALANDOS BÉCSI UTUNK

Október 31-én, hajnali 1/2 6-kor még sötétség borult az ébredező városra, amikor a Corvin Áruház előtti parkolóban két autóbusz körül már nagy nyüzsgés volt. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár központjának és hálózatának munkatársai gyülekeztek, hogy elutazzanak Bécsbe, megtekinteni azt a kiállítást, amit a Budapest Gyűjtemény saját fotó anyagából rendezett a bécsi Városháza épületében működő Bécsi Városi és Tartomá-

nyi Könyvtár folyosóján. /Nemsokára hasonló kiállítás nyílik a bécsi könyvtár anyagából a FSZEK központi épületének lépcsőházában/.

Noha kétségtelen, hogy a két autóbust megtöltő kollegákat elsősorban az izgatta, nem vallunk-e szégyent az osztrákok előtt a kiállítással, mintha félfüllel holmi vásárlási lehetőségekről is hallottam volna beszélni. Annyi azonban bizonyos - valószínűleg a beteljesülés örömet késleltetéssel fo-

kozandó - hogy a délelőtti órákban eljutván számos magyar turistaút egyetlen és végső célpontjához, a Bécs kapujában fekvő H u - m a áruházhoz, ott két órás szünetet tartotunk. Aki még nem járt volna a Humában, annak annyit, hogy ha ezt a kifejezést hallom: fogyasztói társadalom, valami olyasmi. Jelenik meg lelki szemeim előtt, ami ott tárul az ember elé. A Sugár vagy a Skála Áruház földszintje legalább megtízszerezve.

Déltájban - csomagokkal megrakodva - már mindenki a helyén ült, s 1 óra előtt buszunk megállt az impozáns méretű neogótikus Városháza, a R a t h a u s oldalbejáratánál. Némi keresgélés után megtaláltuk a könyvtárat, s annak folyosóján a saját anyagunkkal megtöltött tablókat és tárlókat. /Mintha a bevásárlóközpontban többen letünk volna./

BUDAPESTER DONAUPANORAMEN

in historischen Photographien

Ausstellung der Budapester Hauptstädtischen Ervin Szabó Bibliothek

WIENER STADT — UND LANDESBIBLIOTHEK

Oktober 1990 — Dezember 1990

Nem kellett szégyenkezniünk: S á n - d o r T i b o r, a Budapest Gyűjtemény fiatal fotótárosa és S i m á n y i D o - r o t t y a dekorátor elismerésre méltó munkát végeztek. A kiállítás a fővárost kettészelő Dunát mutatja be a dualizmus korában, tehát 1867 és 1918 között, amikor fővárosunk egyenrangú társa volt a császári székhelynek. Ez alatt a fél évszázad alatt a Duna két oldalán elterülő három kisvárosból egy modern világváros jött létre. A kiállított dokumentumokat nézegetve ez a folyamat pontosan nyomon követhető.

Az első tablón nagyméretű, korabeli panorámafelvételeket láthatunk a városról, központban a Dunával és a hidakkal. Ezután a következő témákba csoportosítva helyezték el a munkatársaink a korabeli fényképeket: vízi-közlekedés, hidak, a Lánchíd budai és pesti oldala, a Belvárosnak az Erzsébet-híd felépítésekor lebontott régi történelmi magva, központban az egykori tornyos Városházával, a Gellérthegy és az azóta szintén eltűnt Tabán, a patinás Víziváros és a bemutatott korban egészen modernnek számító Lipótváros, kereskedelem és ipar a Duna mentén, parkok, szállodák, fürdők. A kiállított fotók között nagyszámban találhatók a századfordulós Budapestet végigfényképező K l ö s z G y ö r g y híres felvételei. A folyosó túloldalán, az ablakok mellett tárlók sorakoznak. Ezekben az idevonatkozó képeket tartalmazó könyvek és folyóiratok mellett korabeli képeslevelezőlapok és aprónyomatványok /hajózási menetrendek, hajójegyek, dunaparti sétányszék-jegyek, fürdő- és szálloda prospektusok, képes szállodai számlák, számológépek, meghívók és budapesti életképekkel díszített címlapú kották/ találhatók látványosan elrendezve, a fényképekhez hasonló tematikus felosztásban. Két mutatós, patinás térkép is helyet kapott itt. Külön egységet képeznek a gellérthegi népünnepélyek, az árvíz, valamint a rakpartok építése. A tárlók anyaga a maga változatosságával, a rendkívül korfestő hatású aprónyomatványokkal talán még a fényképeknél is érdekesebbnek hatott.

Miután kellőképpen kigyönyörködtük magunkat, még néhány órát szentelhettünk városnézésre. Én magam úgy éreztem, nem mehetek haza anélkül, hogy ne tisztelegnék a Stephansdom előtt. 6 órára mindnyájan ott voltunk a Városházánál, hogy itt buszra szállva legkésőbb 11-re hazaérjünk. A zord Nemezis azonban másképp határozott. Azt a buszt, amelyen a hálózat dolgozói jöttek, a rendőrség időközben elvontatta, mert tilosban parkolt. Így nekünk, központiaknak kellett a másik busszal több mint egy óratigény-beevő vargabetű megtételével megkeresni és "kiszabadítani" a lefülelt autóbust.

Am ez még csak a kezdet volt! Burgenland máskor oly békésnek tűnő útjain sose látott dugóba kerültünk, többször negyedórákat kellett állnia a busznak, még jó volt, amikor lépésben vánszorogtunk. Hegyeshalomtól kezdve szabad volt az út, pilótánk ráta-posott a gázpedálra, de szenvedéseink ezzel nem értek véget: tízpercnyi robogás után derült ki, hogy egy útitársnőnk a határátkelőhelyen maradt. Megálltunk, visszafordultunk. Így aztán már másnap hajnal volt, mire végre ki-ki ágyba kerülhetett.

Reggél persze munkába kellett állnunk. De megállapítottuk, hogy így is megérte!

Indali György

GYERMEKKÖNYVTÁROSOK ÉS KIADÓK TALALKOZÓJA

Három emlékezetes napot töltöttem szeptemberben Cegléden az ország minden részéből odaérkezett gyermekkönyvtárosok között. A találkozózt a MKE Gyermekkönyvtáros Szekció és a KMK szervezte könyvtárosoknak és a gyermekkönyvek ill. gyermekfolyóiratok kiadóinak. Vendéglátónk a Városi Könyvtár volt.

Ceglédet az "Alföld kapujának" is nevezik, a fővárosból könnyen és gyorsan elérhető. A könyvtár a város központjában helyezkedik el, külön épület szolgál a felnőtteknek és egy nagyon szép, mesekönyvbe illő épület a gyermekeknek. A felnőttkönyvtár februárban nyitotta meg kapuit, felújítás és bővítés /hangulatos galéria kialakítása/ után. A könyvtárosok minden dícsérő szót megérdemelnek vendéglátásukért.

Első nap: Rövid köszöntőt és egy kis ismertetőt hallhattunk Ceglédről; utána a könyvtár vezetője mesélte el könyvtárunk történetét, mely bármelyik magyar könyvtárról szólhatott volna. /Hányszor volt kész egy új könyvtár terve s végül maradt a régi, bár felújítva, kibővítve./

Majd átsétáltunk a gyermekkönyvtárba, ahol 3 helyszínen 3 különböző foglalkozást élvezhettünk. A foglalkozások utáni beszélgetések hozták hozzánk közel az ottani gyermekkönyvtárosokat.

A könyvtár nemcsak kívülről, de belülről is nagyon hangulatos. Udvarán olvasótábor működött a nyáron Csalavári Csodák címmel. A gyermekkönyvtárban még várt ránk Remsey Iván bábművész sírós-nevetős bohócbábjainak kiállítása is. Az estet a Nadas panzióban finom vacsorával, jóízű beszélgetéssel fejeztük be.

Második nap: Korán keltünk, hogy megnézhessük a Kerényi József tervezte "Magyarok Nagyasszonya" kápolnát. A hívek adakozásából épült fel, s egy kolostor hangulatát idézi.

Kilenc órákor megkezdődött a kiadók bemutatkozása. Először a Televidéó és a Diafilmgyártó V. tájékoztatott bennünket, majd a könyvkiadók következtek.

A kiadókkal való találkozás célja az volt, hogy kölcsönösen megismerjük egymás problémáit és megvitassuk: a gyermekkönyvtárak hogyan tudnának bekapcsolódni a könyvterjesztésbe. Végül is erre egy vállalkozás alakult Pápayné Kemenczey Judit vezetésével /30-35 kiadói kör átfogása, cédulaellátás, érdekelt-ségi rendszer kidolgozása a cél/.

A terjesztéssel, árusítással kapcsolatos minden véleménynek, ötletnek örülnek. Nekünk, Szabó Ervin könyvtárosoknak is ki kel-

lene alakítani ezzel kapcsolatos álláspontunkat, eldönteni, hogy mely könyvtárak tudják és akarják vállalni a könyvek, folyóiratok terjesztését, kinek éri meg ez anyagilag /könyvtár és könyvtáros jutaléka/.

A bemutatkozó kiadók a következők voltak:

- Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat - Ballér Judit
- Cicero Gmk /Gondolat Könyvkiadón belül/
- Vario Kiadó - Tóth Emőke
- Officina Nova - Csörgő Anikó
- Polygon - Szántó Ivánné
- Műszaki Könyvkiadó - Bérczi Sándor
- Móra Kiadó - Bazsó Márton, Petrovác István, Halmay Szilvia.

Pápayné többünk gondolatát fogalmazta meg: a mai magyar irodalom nem olvasmánya az ifjúságnak; a 10-14 évesek számára csak külföldiek jelennek meg. Mit tehetnének? Petrovác Istvántól megtudhattuk "tele a padlás kéziratokkal" és azt is, hogy egy-egy könyv előállításába mibe kerül. Pl.: egy Delfin sorozat típusú könyv 180-200 Ft. Egy Delfin sorozati kötet árát mi is jól ismerjük, érdemes a két adatot összevetni. Elhangzott az is, hogy a nyugati könyvtárak könyvet és folyóiratot árusítanak, nekünk is ezt a példát kellene követnünk. Elhangzott viszont az a kérdés is, hogy vásárló-e a gyerek, hogy jár-e a szülő a gyerekkönyvtárba, hogy a tankönyvek irodalomjegyzékei frissek-e, s így folytathatnám az izgalmas, megvitandó kérdések sorát.

Nem unatkoztunk. A délután fő eseménye volt mindnyájunk számára Csukás István: Ágacska című művének előadása ceglédi gyerekek szereplésével.

Harmadik nap: Délelőttre a gyermekfolyóiratok kiadói jöttek el. Bemutatkoztuk előtt Tóthné Éva /Miskolc/ tartott összefoglalót a gyerek- és ifjúsági lapokról. Az óvodásoktól kezdve a 18-20 évesekig 55 folyóiratot talált. Ezek általában politikamentesek /kivéve: Ifjúsági Panoráma/. Szó esett a vallási lapokról is, viszont tudatosan egy szó sem a képregény füzetekről.

A Könyvtárellátó tájékoztatott a náluk terjesztésre kerülő folyóiratokról.

Gyorsan eltelt az idő, vitakozásra sem maradt lehetőség, indultak a vonatok. Így visszagondolva, leírhatom: a Cegléden töltött idő nem volt haszontalan. A kiadóról részletesebb tájékoztatást is adok telefonon vagy személyesen is.

Bencsikné Kucska Zsuzsa
I/3. fiókkönyvtár

NYILVÁNOSSÁG

Az új helyére költözött Szociálógiai Osztály telefonjai: közvetlenül az 1-186-799-en, a központon keresztül a 68-as és a 76-os melléken érhetőek el.

* * *

A Hálózati Tanács legutóbbi ülésén az új személyi igazolvány kiváltotta problémákkal kapcsolatban állást foglalt: főigazgatói körlevél szükséges ahhoz, hogy intézményünk egységesen lépjen fel e kérdésekben. A HT a beíratkozási és a munkanaplóban szolgáltatandó adatok radikális reformját és csökkentését is javasolta az Igazgatóságnak /mind a kor, mind a foglalkozás szerinti bontásban és reprezentatív statisztikában/. A beíratkozó olvasótól is kevesebb adat kérhető el majd.

* * *

A Gazdasági Főosztály felkérésére begyűjtött, a kötetes keret kihasználtságára vonatkozó adatok /mennyi dokumentumot köttetne Ön mint könyvtárvezető, ha pénzbeli térítést kapna a fel nem használt keretére?/ azt mutatják, hogy a hálózat köttetendő könyvei 30%-áról lemondana e feltételek érvényesülése mellett.

* * *

November 14-én a főkönyvtár-igazgatók és a központi osztályok vezetői együttes értekezletén Deák Sándor gazdasági igazgató számolt be a FSZEK költségvetési helyzetéről.

Különbféle forrásokból származó bevételeink lehetővé teszik egyebek között a XV. kerületi Eötvös utcai leendő főkönyvtár felújításának megkezdését, egy nagykapacitású nyomdagép beszerzését, valamint néhány főkönyvtár számítógépesítését.

* * *

Ugyanezen az értekezleten Goldoványi Zoltán reklámozta szolgáltatását: kéthetente az azalatt megjelent könyveket szerelek, nélkül "házhoz" szállítja hálózatunknak a Tékából; akár a kollektornál lekötött, akár a szabad keret terhére lehet nála vásárolni.

Összeállította:
Somogyi József

Az Intézményi Tanács novemberi ülése

Első napirendi pontként a Tanács az alakulófélben lévő Munkástanácsal foglalkozott. Az I.T. tagjai közvetítették munkahelyi közösségeik erről kialakult véleményét:

"... a Munkástanácsok betöltötték törvényi szerepüket...";

"... túl sokféle szervezet képviseli máris ugyanazokat az érdekeket..."

"... az I.T., mint szakmai érdekképviseleti szervezet megfelelő formának bizonyul, mert a könyvtár dolgozóinak egészét képviseli, míg az MT csak a hozzá csatlakozókat..."

"... az Alapszabály megfogalmazói és annak elfogadói mikor lépnek ki az anonimitásból?..."

A jelenlévők véleménye megegyezett abban, hogy a Munkástanáccsal kapcsolatos eddigi információk nem elégségesek - az általuk hangsúlyozott - legitimitásuk elfogadásához.

A tanácskozás második részében a könyvtári munkánkhoz kapcsolódó gazdasági és gazdaságszociális problémák kerültek sorra:

- könyvtári helyiségek bérbeadása illetve a bennük folytatható kereskedelmi tevékenységek, vállalkozási lehetőségek /XIII. ker. Sallai I. u.-i gyermekkönyvtár kontra főkönyvtári klimatizálás, valamint a Békásmenyéri könyvtári antikvárium ötletének sorra/;

- elképzelések az anyagigények /iroda-és takarítószer, propaganda eszközök/ megfelelőbb kielégítésére, az egyes könyvtárakban felhalmozódott tételek "újraelosztására";

- javaslat olcsóbb és jobb könyvtári segédeszközök megvásárlására.

Az I.T. november végi összejövetelére a fenti problémák megbeszélése végett /is/ vendégként várjuk Deák Sándort, a létszámgazdálkodás elveinek hónapok óta húzódozó tisztázására pedig Gujgiczert Imrénét.

KKDSZ

A következőkben a Kollektív Szerződés azon módosításait közöljük, amelyek az IT-én elfogadott, s természetesen a szakszervezetek által támogatott, megvitatott javaslatok között (ld. a Híradó legutóbbi száma) nem szerepelnek.

I/1: A KSz határozatlan ideig érvényes, bármelyik fél 3 hónapos határidővel felmondhatja.

I/3: Érvényes döntéshez a kollektíva 65%-ának az egyetértése szükséges.

I/5: A KSz esetenként a jogszabályokban megfogalmazottaknál több kedvezményt tartalmazhat a dolgozó kollektíva részére.

I/6: A meghatározott jogok között megemlítendő a véleményezési jog is.

I/7: Új szöveg: A szakszervezetek együttesen, de külön-külön képviselőikkel lépnek fel az előző pontokban meghatározott kérdésekben, s tartják a kapcsolatot a szakszervezet és a munkáltató között.

IV/2: Ha helyi könyvszállításhoz, könyvek házhozszállításához a könyvtárak munkatársai saját gépkocsijukat veszik igénybe, költségtérítés adható.

IV/3: Ha a részvételi díj nem tartalmazza az étkezési költséget, de a rendezők biztosítják az étkezést /s a kiküldött erről számlát hoz/ akkor azt az intézmény megtéríti.

V/1: Vezető beosztású munkatársak kötetlen munkaidőben dolgoznak.

V/3: ... a közvetlen vezető által - a dolgozó véleményének meghallgatása után - megszabott időben kell igénybe venni.

VII/2/a-d.: A javasolt összegek 50%-al felemelendők.

VII/4: Indokolt esetben a helyettesítési díj kifizetése a helyettesítés első napjától kezdeményezhető. A helyettesítési díj kifizetéséhez a személyzeti vezető jóváhagyása szükséges.

VII/5: Az 5. pont és az 5. sz. melléklet összevonandó. A kitüntetési összegek: Pro Bibliotheca Civica: netto 15.000 Ft, miniszteri dícséret: netto: 6000 Ft, főigazgatói dícséret netto: 3500 Ft. Kitüntetési javaslatokhoz a munkahelyi kollektívák 50%-a + 1 fő egyetértése szükséges. A nyugdíjba vonuló munkatársak fél havi fizetésnek megfelelő jutalmat kapnak. A mellékletben szerepeljen a törzsgárda szabályzat leírása is.

VIII/1/b: Támogatja az idegen nyelvek tanulását.

1/e: Építkezéshez, költözködéshez D menetlevéllel igénybe vehetők az intézmény tehergépkocsijai.

1/d: Első mondat: A szociális, kulturális stb. célra fordítható összegek

mértékét évenként a költségvetés elkészítésével egyidejűleg a munkahelyi szakszervezetek véleményének a kikérésével kell megállapítani. Rendkívüli esetben nagyobb előleg is adható.

XII/2: Átszervezésről az intézmény vezetése legalább egy hónappal előbb írásban értesítse az érintetteket. Ettől eltérni kizárólag az intézményt érintő jelentős költségvetési megszorítások esetén lehetséges. Ha a szakszervezetek elfogadják az átszervezést, a munkáltatói jogokat gyakorló vezetők az üres álláshelyek betöltésekor vegyék figyelembe a felmondásra kerülő dolgozók alkalmazásának lehetőségét. Ha átszervezéskor 20 főt meghaladó leépítésre kerül sor, a főigazgató a munkáltatói jogokat a felmondás időszakára visszaveszi s köteles az üres álláshelyek betöltésénél a felmondás alatt állókat előnyben részesíteni.

3. sz. melléklethez: Az I. pont kiegészítendő a szociológiai osztály munkatársaival. Az I. és II. pontban felsoroltak köre bővül a középfokú képesítésű munkatársakkal.

4. sz. melléklethez. Könyvtárosok, illetve a mellékletben továbbiakban fel nem sorolt dolgozók munkaköpeny vagy cipő juttatásban részesülnek. Anyagbeszerző, kézbesítő, gyalogos könyvszállító részére biztosított kabát térítési összege 3000 Ft.

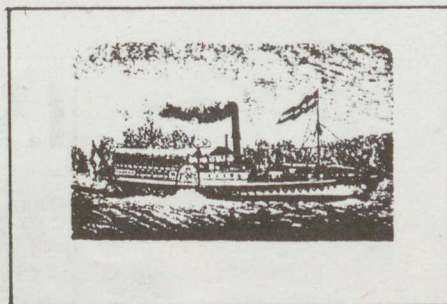
* * *

Mikulás-napi ünnepséget szervez a szakszervezet december 9-én /vasárnap/ du. 3 órakor a Pataky István Művelődési Központ 44. sz. termében /a könyvtár mellett./ A gyerekeket /és felnőtteket/ Levente Péter és vendégei szórakoztatják.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

* * *

A BT legutóbbi ülésén V a s s É v á t a központi könyvtár bizalmi felelősévé, egyúttal az SZB tagjává egyhangúlag megválasztotta.

A TDDSz Szabó Ervin Csoportja a Kollektív Szerződésre tett javaslatait 1990. okt. 25-én megtárgyalta, majd elképzeléseit ismertette a KKDSz titkárával. Tekintettel azonban arra, hogy a KKDSz végleges javaslatát csupán november 14-én délután kaptuk meg, a Híradó decemberi számában nem tudjuk egyeztetve közölni a KKDSz állásfoglalásától eltérő javaslatainkat. Ezt majd akkor lecz módunkban a nyilvánosság elé tárni, amikor a következő szakszervezetek közötti, ill. a főigazgatósággal történő egyeztetés megtörtént.

dr. Révy Eszter
TDDSz bizalmi

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár pályázatot hirdet a VIII. kerületi főkönyvtára /cím: Bp., VIII., Gutenberg tér 3./ igazgatói állására.

A pályázóknak szakirányú, felsőfokú végzettséggel és legalább 5 éves szakmai gyakorlattal kell rendelkezniük. A kerületi főkönyvtár igazgatói megbízás három évre szól, amely többször megismételhető.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- részletes szakmai önéletrajzot
- publikációs jegyzéket
- a vezetői munkára vonatkozó elképzeléseket

- szakképzettséget, nyelvtudást tanusító oklevél másolatát.

Bérezés megegyezés szerint.

A pályázat benyújtásának határideje: a közzétételtől számított 14 nap.

Az álláshely 1991. január 1-től foglalató el.

A pályázatot a könyvtár személyzeti vezetőjéhez kell benyújtani /1088 Bp., Szabó Ervin tér 1./:

Kiss Jenő
főigazgató

Személyi hírek

Ú j m u n k a t á r s

Lakatos Péterné csoportvezető könyvtáros VII. ker. főkönyvtár.

Á t s o r o l á s

Havas Katalin saját kérésére a IX. ker. főkönyvtár igazgatóból XII. 31-ig ugyanott főmunkatárs, I. 1-től a Központi Könyvtár olvasószolgálatába kérte áthelyezését.

S z ü l e t é s

Nagy Zoltánnának Anna Zsófia nevű kislánya született. A szülőknek és a kisbabának minden jót kívánunk.

